10. 12. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nebojme se bát Evropské ústavy II

Přinášíme druhý ze série tří článků na téma euroústavy autora Tomáše Haase, žijícího od roku 1969 střídavě v USA a Kanadě, absolventa University of Toronto v oborech politické vědy a historie. Autor v současné době pracuje jako nezávislý konsultant. Věříme, že „pohled od jinud“ bude pro naše čtenáře zajímavým přínosem k diskuzi o tomto tématu.

Naší tragedií je, že ani ve chvíli, kdy jde o otázky naší budoucnosti, naší státní suverenity, naší budoucí role v evropské ekonomii a evropské politice není naše vláda schopna podrobit tyto otázky široké veřejné diskusi, postupuje podobně jako v referendu o připojení, pokud hledám informace o postoji vlády, o jejích úmyslech o jejích cílech, nenajdu je. Naše vláda je považuje za svůj soukromý majetek, a nejen že necítí potřebu o nich s občany diskutovat, ale necítí ani potřebu je o nich informovat. Je zajímavé se podívat na vládní server www.euroskop.cz. Ani tam se moc nedozvíme, ale najdeme tam alespoň minimální informace o postojích evropských zemí k návrhu Ústavní smlouvy. Všech evropských zemí, kromě té, která tento server pro informaci svých občanů zřídila, České republiky. Místo otázek, které jsem zde vyjmenoval, které jsou důležitými a legitimními otázkami pro tento stát a jeho občany, řeší pro občana euroskop otázku skutečně v tuto chvíli zásadní a aktuální, "Budu moci jezdit po českých silnicích s Trabantem i po našem vstupu do EU?"

Ano na té stránce je i plošně daleko menší odkaz vyzývající nás k zapojení do diskuse o návrhu evropské ústavy. To že se do ní zapojilo do dnešního dne zatím 9 čtenářů euroskopu by mělo vládu trochu vyburcovat, ale zdá se, že je to přesně stav, který jí vyhovuje.

(Abych byl objektivní, musím dodat, že podobně se k otázce staví i euroskeptici. Tam kde vláda řeší otázky našich motoristů po vstupu do Unie, euroskeptici na jejich serveru sice daleko konkrétněji a věcněji, ale stejně aktuálně, podávají čtenářům stovky jistě dobrých důvodů, proč do té Unie nevstupovat. Jakoby jim uniklo, že tam už jsme, a že otázka dne nezní zda do Unie, ano či ne, ale jaká ta Unie bude.)

Český občan, pokud vůbec nějakou informaci o návrhu euroústavy od vlády dostane, dostává informace stejného druhu, jako je ta, kterou dal pan premiér Špidla poslanecké sněmovně parlamentu, a která vlastně shrnuje vše, co je nám vláda ochotna, nebo schopna říci:

"Naše stanoviska jsou jasná a strategie je zřetelná. Je v zájmu České republiky, aby Evropa byla efektivní, je v zájmu České republiky, aby Evropa byla demokratická, je v zájmu České republiky, aby se otevíraly prostory pro další integrace, je v zájmu České republiky, aby se zachovala rovnost mezi jednotlivými státy. Ano, to jsou naše zájmy, to jsou celkové cíle se kterými do debaty vstupujeme."

Taky vám je to už jasné a zřetelné?

Pan ministr zahraničí Cyril Svoboda byl jako vždy daleko konkrétnější. K důležité otázce demokratického deficitu Evropské unie, která byla jedním z problémů, které měl Konvent řešit, a která je v ústavě vyřešena způsobem, který jsem nastínil výše, se pan ministr vyjádřil takto:

"Pokud jde o Evropský parlament, to je v rukou voličů. To rozhodnou voliči, protože budou volby do Evropského parlamentu. To je demokratický proces, který my všichni budeme respektovat a takto bude obsazen Evropský parlament."

Aby to bylo jasné a zřetelné i panu ministrovi, v ústavě navržený proces je stejný, jakým je Evropský parlament volen od roku 1979. Kolegové pana ministra na mezivládní konferenci v Římě budou jistě překvapeni, a možná i trochu zaskočeni jeho tvrdostí, stanoviskem České republiky, a nekompromisním demokratickým postojem vlády a pana ministra. A troufám si předpovědět, že v této věci česká vláda neustoupí, prosadí své stanovisko, Evropský parlament bude i nadále volen stejným způsobem, a prestiž našeho státu v Evropské unii stoupne.

Nijak mě nenaplňuje nadšením ani postup opozice. Ano, pokud si přečtu stenozáznam parlamentní debaty k "Informaci vlády České republiky o jejím postoji k návrhu Ústavy pro Evropu", zejména poslanci Zahradil a Říman hovořili o konkrétních problematických bodech návrhu euroústavy, dokonce o většině z těch, o kterých v tomto článku píši já.

Jenže většina veřejnosti nečte stenozáznamy parlamentu, a tam, kde poslanci a vedení ODS vystupují v mediích a ve veřejných diskusích, se železnou pravidelností nechají vlákat do pasti, a se zápalem diskutují o pseudoproblémech, které jim vláda a media podstrčí. Téměř každá diskuse se hned v začátku stane debatou o tom, jak mají rotovat členové té či oné rady, kolik jich má být, a zda naším hlavním problémem je to, že podle nového způsobu přepočítávání hlas relativní síla v procentech je místo 3.3 procenta jen 2.2 procenta, a zda to oslabí, nebo posílí, jak tvrdí vláda, náš vliv na evropské záležitosti.

V divácích, posluchačích a čtenářích pak vzniká dojem, že potřeba ústavy je daná a nemusí se o ní diskutovat, její podstata je v pořádku, a jediným rozdílem mezi vládou a ODS je několik relativně malých, a ve skutečnosti nepodstatných detailů. ODS vlastně poškozuje naše zájmy, protože před světem nevystupujeme jednotně, a ODS je v podstatě protievropská, a hledá v těchto detailech nějaké opodstatnění svého protievropského postoje.

Přesto doporučuji těm čtenářům, kteří se skutečně zajímají o problematiku evropské ústavy, aby si přečetli vystoupení poslanců Zahradila a Římana, (a pokud možno celou parlamentní debatu) na stenozáznamu Poslanecké sněmovny. Nemusí, a jistě mnozí nebudou, souhlasit se závěry zmíněných politiků, ale alespoň budou vědět o co zde jde, co nám říká vláda, a jaká je stanovisko opozice. Věci, které by se v demokratickém civilizovaném státě, kde existují skuteční novináři, mohli dovědět bez čtení stenozáznamů, našli by je v novinách, a našli by je dokonce interpretovány a okomentovány z různých politických stanovisek, našli by dostatek solidních informací, a informovaných komentářů k tomu, aby si mohli udělat vlastní, solidní a informovaný názor.

Něco takového ovšem nenaleznou v českých novinách, které bohužel místo informovaní veřejnosti o otázkách euroústavy jí informují o tom, co jsem již zmínil, o "protievropském" postoji ODS, a tam kde se objeví náznak skutečné informace, jako v té již zmíněné parlamentní debatě, dokáží zcela ignorovat obsah diskuse, a informují místo toho, se svatouškovskou starostlivostí o osud naší demokracie, o parlamentních hádkách. Tam kde píší či hovoří o otázkách spojených s ústavou, všechna media informují s neuvěřitelnou uniformitou, sborově a téměř stejnými slovy opakují přehled pseudoproblémů předložených vládou, ta již zmíněná procenta, počet komisařů a ještě jednu stěžejní otázku, na které zřejmě závisí osud naší země, otázku, zda se má preambule ústavy zmiňovat o křesťanských kořenech evropské civilizace. Svou objektivitu pak prokazují tím, že v této otázce, se stejnou uniformitou, s panem ministrem nesouhlasí. Z obsahu článků a komentářů v českém tisku vyplývá, že velká většina novinářů a komentátorů neví o co jde, neudělala svůj domácí úkol, opisují jeden od druhého, a celá otázka jim slouží jen k tomu, aby se mohli negativně nebo přezíravě vymezit proti ODS nebo KSČM, dvěma opozičním stranám, které, každá z jiných důvodů, které naši novináři nedokáží pochopit a rozlišit, s navrženou ústavou nesouhlasí.

Ještě nikdy nebylo tak důležité téma, a tak kritické období naší historie, jeho otázky, osobnosti a

události, mediálně pokryto tak povrchně, bez pokusu proniknout k meritu věci, s takovou neznalostí, a takovým bulvárním stylem, jako byl náš vstup do Evropské unie, a právě probíhající proces schvalování Ústavy Evropské unie, a pozice a stanoviska naší reprezentace.

Tomáš Haas
thaas@rogers.com

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nové nařízení EU o obalech a obalových odpadech: kdo všechno může být výrobcem?
- K navrhovanému zúžení definice závislé práce: uzavřený výčet znaků nadřízenosti a jeho meze
- Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíce červenec a srpen 2026
- Další opatření k implementaci nařízení EUDR – co bude dál?
- Zjišťování zahraničního práva znalcem v oboru Právní vztahy k cizině
- Jednotné evropské nebe: změna zákona o civilním letectví na obzoru. Od evropského rámce k vnitrostátnímu provedení
- Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění
- Chat Control: dvě odlišné regulace pod stejným názvem
- Evropské dotace srozumitelně: Díl druhý – Žadatel nebo příjemce?
- Cyber Resilience Act: od září 2026 budete muset hlásit incidenty i zranitelnosti. Jste na to připraveni?
- Přeshraniční provoz dronů v Evropské unii